

Rechtbank Den Haag
Pro forma zitting
d.d. 27 september 2010
Parketnummer 09/748004-09

PLEITAANTEKENINGEN

mr. V.L. Koppe inzake

Yvonne Basebya

thans gedetineerd te (...)

Inleiding

1. Vandaag is de eerste openbare zitting in een in vele opzichten bijzondere zaak. Voor uw rechtbank staat een verdachte met de Nederlandse nationaliteit die wordt vervolgd voor betrokkenheid bij de genocide in Rwanda in 1994. Hoewel het niet de eerste keer is dat in Nederland een persoon wordt vervolgd voor betrokkenheid bij de tragedie in 1994, is deze zaak in die zin anders dat vanwege de Nederlandse nationaliteit vervolging van Cliënte voor genocide vooralsnog mogelijk lijkt te zijn. Bij mijn weten is dat sinds de strafbaarstelling van genocide in Nederland in 1964 niet gebeurd. Op alle juridische aspecten van de verschillende rechtsmacht-vragen gaat de verdediging vandaag overigens niet in. Zij houdt haar kruit droog tot de inhoudelijke zitting.
2. Het is ook een bijzondere zaak omdat de vervolging van Cliënte in de Rwandese gemeenschap in Europa – anders dan in Nederland zelf – nogal wat stof heeft doen opwaaien. Zo zijn er deze week meer dan 300 handtekeningen aangeboden aan de minister van justitie waarin de minister wordt opgeroepen Cliënte zo spoedig mogelijk vrij te laten. Men is ervan overtuigd dat de beschuldigingen tegen haar vals zijn en dat zij het slachtoffer is geworden van politieke machinaties in Rwanda. Nederland, zo is de overtuiging, heeft zich bij deze vervolging laten gebruiken door het regime in Rwanda. Een regime dat inderdaad de laatste jaren door mensenrechtenorganisaties steeds meer wordt bekritiseerd en een regime dat zeer onlangs op verontrustende wijze reageerde op een rapport van de Verenigde Naties waarin wordt gesproken

over de genocide op Hutu's in de jaren 1993-2003. Grootschalige misdrijven waarbij mijn cliënte 25 familieleden is verloren en die haar en haar gezin uiteindelijk hebben doen vluchten naar Nederland.

3. Het zijn ook bepaald niet de minsten die zich uitspreken over het lot van mijn cliënte. Paul Rusesabagina, de persoon op wiens verhaal de indrukwekkende film Hotel Rwanda is gebaseerd en die in 1994 1268 Tutsi's en gematigde Hutu's het leven heeft gered, heeft op 27 juni 2010 in een schriftelijke verklaring laten weten dat het ondenkbaar is dat mijn cliënte bij de genocide in 1994 betrokken is geweest. In een schriftelijke verklaring die ik aan het dossier zal doen toevoegen zodra R. als getuige bij de rechter-commissaris is gehoord laat hij weten:

“Il est inconcevable que madame ait commis les crimes qui lui sont reprochés. Je l'ai connue au Rwanda comme une dame intègre, d'un comportement exemplaire et irréprochable. J'ose affirmer sans ambages que madame ne peut pas commettre les faits aussi graves, qui lui sont reprochés.”

4. En het zijn bepaald niet alleen Hutu's zoals R. die van de onschuld van mijn cliënte overtuigd zijn. Ook Tutsi's kunnen zich geen voorstelling maken bij het feit dat mijn cliënte vastzit voor de vandaag door de officier van justitie geuite beschuldiging. In het dossier hebt u daarvan al voorbeelden kunnen vinden. Het zijn voorbeelden van Tutsi's die juist door mijn cliënte gered zijn uit de handen van extremistische Hutu's.
5. Maar ook tijdens de eerste rogatoire reis in Rwanda twee weken geleden heb ik samen met mijn investigator met Tutsi vrouwen gesproken die Cliënte ook in 1994 goed kenden en voor wie de beschuldigingen simpelweg niet waar kunnen zijn. Ook zij hebben zich inmiddels tegenover mij bereid verklaard bij de rechter-commissaris een verklaring af te leggen. Dat zal in de komende maanden in Kigali moeten gebeuren waarna uw rechtbank deze verklaringen in uw oordeel kan betrekken.
6. Maar de aanwijzingen dat mijn cliënte niet betrokken is geweest bij hetgeen haar in de tenlastelegging wordt verweten liggen niet alleen bij deze overtuiging binnen de Rwandese gemeenschap en de (tegenover verbalisanten en de rechter-commissaris afgelegde) verklaring van mijn cliënte dat zij onschuldig is en dat de tegen haar afgelegde verklaringen vals zijn. Ook nu al vallen er diverse opmerkelijke ongerijmdheden op in het dossier. Ongერიjmdheden die serieuze vraagtekens zetten bij deze strafrechtelijke vervolging in Nederland.
7. Een voorbeeld. Hoe kan het dat in de uitvoerige onderzoeken die de Nederlandse Immigratie- en Naturalisatie Dienst heeft gedaan in het kader van zowel art. 1f Vluchtelingenverdrag als de verkrijging in 2004 door mijn cliënte en haar echtgenoot van het Nederlanderschap klaarblijkelijk geen enkele aanwijzing is gevonden van enige betrokkenheid bij de genocide? De

IND kan en moet toch geacht worden dat onderzoek indertijd zorgvuldig te hebben gedaan? En let wel: een enkele verdenking van (ernstige) strafbare feiten is al voldoende om iemand in Nederland niet de vluchtelingenstatus te geven. Er lopen in Nederland tal van 1F vluchtelingen uit Rwanda rond. Waarom is niet alleen mijn cliënte maar ook haar man, in 1994 een prominent lid van het parlement in Rwanda, door dat onderzoek gekomen? Als mijn cliënte zo'n prominente militieleider zou zijn geweest, ja zelfs de nr. 2 van het CDR zoals sommige getuigen zeggen – dus direct in de hiërarchie na Betrokkene 1 – dan was dat toch al lang bekend geweest bij de ICTR? Of reeds bij de oprichting van de gacaca rechtbanken? Waarom zijn die beschuldigingen aan het adres van mijn cliënte pas van recente datum?

8. En zoals gezegd, er is niet een keer onderzoek gedaan tegen mijn cliënte en haar man. Ook bij de verkrijging van hun Nederlandse paspoort, zijn Cliënte en haar man uitvoerig gescreend.
9. Maar er zijn meer ongerijmdheden: Waarom bevinden zich in het dossier helemaal geen documenten van of over de CDR waaruit blijkt dat Cliënte die belangrijke functie had? Waarom moeten we het doen met vage, inconsistente en van horen zeggen verklaringen van enkele buurtbewoners? Het is niet goed voorstelbaar dat een dergelijke prominente positie binnen de CDR niet uitvoerig zou zijn gedocumenteerd.
10. En hoe valt eigenlijk te verklaren dat Cliënte lid zou zijn geweest van de CDR maar dat haar man parlamentslid was van de MRND? Het is in het traditionele Afrika en zeker ook in Rwanda niet denkbaar dat de man lid is van de ene politieke partij en zijn echtgenote van een andere partij. Dat gebeurt gewoonweg niet.
11. Ook valt het niet goed te rijmen waarom er in dit dossier zo veel waarde is gehecht aan gacaca stukken. Het openbaar ministerie heeft zich immers in de eerste Rwanda-zaak op het standpunt gesteld dat op dergelijke stukken niet vertrouwd kan en mag worden. Ook uw rechtbank heeft geoordeeld dat deze stukken niet voor het bewijs mogen worden gebruikt.
12. Een andere ongerijmdheid: hoe kan het dat er bij de ICTR – anders dan het geval is bij de eerste Rwanda zaak die thans bij het Hof loopt – over het feitencomplex in de onderhavige zaak geen relevante bevindingen zijn te noteren in uitspraken in zaken van andere verdachten bij het ICTR? Dat is niet goed voorstelbaar wanneer wordt bedacht dat Cliënte in Rwanda kennelijk tot de zwaarste categorie verdachten wordt gerekend. Namelijk bij de categorie van aanstichters van de genocide. Het zijn bovendien bepaald geen geringe feiten die zich in Gikondo in 1994 hebben voorgedaan. Daar zou het ICTR bij haar beslissingen toch tot het vaststellen van relevante feiten moeten zijn gekomen?

13. Maar er zijn naast deze ongerijmdheden in het kader van deze eerste pro-formazitting kritische vragen te stellen over de kwaliteit van dit opsporingsonderzoek. Het staat vast dat de belangrijkste getuigen elkaar allemaal goed kennen omdat zij of familie van elkaar zijn of elkaar kennen uit de buurt. Wat is er gedaan om te verzekeren dat getuigen verklaringen afleggen die daadwerkelijk zijn gebaseerd op eigen wetenschap? Op datgene wat zij werkelijk zelf hebben gezien of gehoord? Wat is er in dit opsporingsonderzoek gedaan om te voorkomen dat getuigen gewoon nazeggen wat zij van andere familieleden of buurtbewoners al hadden gehoord?
14. En wat is er gedaan met de bevindingen in een recent – en gezaghebbend – boek van Nancy Combs dat in 2010 is verschenen bij Cambridge University Press en waarin uitvoerig gedocumenteerd wordt dat uiterste voorzichtigheid dient te worden betracht bij de waardering van getuigenverklaringen uit landen als Rwanda en Sierra Leone? Zeker bij ooggetuigenverklaringen. Er zijn ook tal van cultureel bepaalde beperkingen die maken dat getuigenverklaringen van getuigen uit Rwanda anders moeten worden ingeschat dan Nederlandse. En dan spreken we nog niet eens over het feit dat de bereidheid om leugenachtige verklaringen af te leggen – om welke reden dan ook - veel groter is dan hier in Nederland. Ik lees daarover in het dossier niets.
15. De verdediging realiseert zich natuurlijk dat vandaag nog slechts een pro forma zitting is en dat uitsluitend de vraag aan de orde is of er sprake is van een voldoende ernstige verdenking om de voorlopige hechtenis met nog eens drie maanden te verlengen. Niettemin kan niet vroeg genoeg duidelijk gemaakt worden dat er duidelijke aanwijzingen bestaan waaruit blijkt dat de stellige ontkenning van mijn cliënte allesbehalve zonder grond is.

Stand van onderzoek

16. Voordat ik in het kader van de vraag of er sprake is van ernstige bezwaren tegen mijn cliënte de verklaringen bespreek van de getuigen die zich thans in het dossier een aantal opmerkingen vooraf.
17. Het is duidelijk dat wij vandaag niet beschikken over het einddossier. De verdediging betreurt dit. Het opsporingsonderzoek tegen mijn cliënte en haar man loopt al ruim anderhalf jaar, misschien wel langer. Zo is inmiddels gebleken dat hun telefoon al sedert in elk geval maart 2009 is getapt. En het enige dat aan het dossier is toegevoegd zijn samenvattingen van een paar gesprekken. Waarom krijgt de verdediging slechts stukjes en beetjes?
18. Er is ook nog weinig inzicht gegeven in de start van dit onderzoek. Hoe heeft de Nationale Recherche mijn cliënte in het vizier gekregen? Hoe is in het begin de samenwerking met de

Rwandese autoriteiten verlopen? Hoe zit het nu precies met die opsporingslijst van zestien personen die betrokken zouden zijn geweest bij de genocide? Nog steeds is onduidelijk waarom Cliënte is aangehouden terwijl zij niet maar haar echtgenoot wel op die lijst staat.

19. En zo blijft ook de verklaring van de officier van justitie over de nummering van getuigen onbevredigend. Waarom begint de nummering van getuigen met 50, waarom heeft de eerste getuige nummer 52 en waarom heeft de 31^e getuige nummer 112? Wat is er met die andere, tussenliggende nummers gebeurd? Zijn dat nummers bestemd voor getuigenverklaringen die nog niet aan het dossier zijn toegevoegd? En zo ja, zit daar misschien voor mijn cliënte ontlastend bewijs bij?
20. Waar is die geheimzinnigheid voor nodig? Waarom niet gewoon vanaf het eerste begin openheid van zaken geven? Het gaat om feiten van 16 jaar geleden en het gaat – zoals gezegd – om een strafrechtelijk onderzoek dat al geruime tijd loopt. Ik spreek vandaag dan ook de hoop en verwachting uit dat op deze en tal van andere vragen snel duidelijkheid komt.
21. Hoe anders gaat het (tot nog toe) met de rogatoire commissies in Rwanda onder leiding van de rechter-commissaris? De verdediging kan slechts lof hebben voor de wijze waarop de Nederlandse rechter-commissaris te werk gaat. Zorgvuldig, transparant en met een scherp oog voor de belangen van de verdachte. Daaraan doet overigens niets af het feit dat één van de belangrijkste wensen van de verdediging is dat een aantal cruciale getuigen te zijner tijd (ook) ter zitting zal worden gehoord. In aanwezigheid van mijn cliënte, haar familie en ten overstaan van uw rechtbank. Een volledig open verwijzing naar de rechter-commissaris ligt dan ook voor de hand.
22. Een correctie op het proces-verbaal van bevindingen. De mededeling van de rechter-commissaris in het proces-verbaal bevindingen dat zij niet gehoord wenst te worden, betekent slechts dat er bij de verdediging geen behoefte bestond dat zij zou worden gehoord op de vordering van de officier van justitie tot het openen van een gerechtelijk vooronderzoek. Mijn cliënte zal ter zitting op alle vragen van uw rechtbank antwoord geven.

Ernstige bezwaren

23. Terug naar de vraag van de ernstige bezwaren.
24. Ik merk vooraf op dat uw rechtbank een deel van de argumenten eerder in raadkamer heeft gehoord, maar in een zaak als deze is ook de externe openbaarheid van belang.

25. In het dossier bevinden zich thans 31 getuigenverklaringen. Bij kritische bestudering van deze verklaringen blijkt dat het veelal gaat om gebrekkige waarnemingen van ooggetuigen of in het geheel geen eigen waarneming. Getuigen blijken – zoals hiervoor gezegd - onderling te hebben gepraat zodat de redenen van hun wetenschap veelal onduidelijk is. Voorts doen zij veel een beroep op algemene bekendheid wat evenmin aan de betrouwbaarheid bijdraagt. Bij vergelijking van de verklaringen zijn daarnaast opvallende inconsistenties te vinden. Vele verklaringen zijn van horen zeggen. Tot slot kan ook uit geen enkele getuigenverklaring blijken van rechtstreekse betrokkenheid van cliënte bij de tenlastegelegde feiten.
26. Daarnaast en zeer belangrijk is dat er inmiddels in het dossier sterke aanwijzingen zijn dat cliënte helemaal niet Tutsi's haatte, maar juist meermalen Tutsi's het leven heeft gered, althans uit de handen gehouden van de Interahamwe. Of zoals zij in een afgeluisterd telefoongesprek van 15 juni 2010 zegt dat iedereen gelijk is en dat er geen verschil moet worden gemaakt tussen Hutu's en Tutsi's.
27. Ik zal evenals eerder in raadkamer hierna de categorieën van de vermeende betrokkenheid van mijn cliënte langs lopen zoals in het dossier staan beschreven.

Betrokkenheid bij de CDR

28. Enkele getuigen hebben verklaard over de vermeende betrokkenheid van cliënte bij de CDR en haar rol in die partij. Sommigen hebben zelfs verklaard dat zij leider was binnen die partij.
29. Getuige 52 verklaart dat cliënte “secretary of CDR at Gikondo” was, leider was van de CDR op cellule-niveau. Het is volkomen onduidelijk hoe hij tot deze conclusie komt. Hij stelt later dat het “algemeen bekend was” dat cliënte samenwerkte met de in het dossier veel genoemde Congolais vanwege haar betrokkenheid bij CDR. Geen eigen wetenschap derhalve.
30. De verklaringen van getuige 52 lijken op dit punt voorts weinig consistent. Zo verklaart getuige eerst dat cliënte alle werkzaamheden van Betrokkene 1 had overgenomen na diens dood en later dat hij hiervan noch van de hiërarchie binnen de CDR iets weet.
31. Getuige 55 verklaart dat Cliënte een belangrijke functie had binnen het CDR, te weten als voorzitter van de jeugd van deze partij, de Impuzamugambi. Hij heeft haar echter nooit zelf een opdracht horen geven en verklaart voorts veel te zijn vergeten uit die periode ‘omdat hij zoveel slechte dingen heeft gedaan’.

32. Getuige 58, de buurman van getuige 52, stelt in een warrige verklaring dat cliënte vice-president was van de CDR. Deze getuige verklaart dit te weten omdat dat algemeen bekend zou zijn en zij van anderen heeft gehoord dat cliënte als zodanig is voorgesteld. Ook zij heeft geen eigen wetenschap.
33. Getuige 59 verklaart over leidersvlaggen, die leiders van de politieke partijen hadden om aan te geven dat men zich tot hen kon wenden. Hij kan zich echter geen vlag herinneren bij cliënte en haar man.
34. Getuige 71 kan niets verklaren over de positie van cliënte bij de CDR, maar vermoedt deze uit dingen om haar heen. Zij stelt wel ‘animations’ te hebben gezien maar niets van cliënte te weten.
35. Ook Getuige 72, Getuige 77 en Getuige 88 verklaren slechts vanuit algemene bekendheid of leiden slechts conclusies af uit dingen om haar heen. Getuige 73 komt terug op zijn eerdere verklaring dat cliënte een belangrijk persoon was binnen CDR.
36. Getuige 106 dacht dat cliënte vice-president was van de CDR, maar kan dit ook niet met zekerheid zeggen.
37. Getuige 52 stelt eerst over cliënte “she used to wear MRND uniform” en later dat cliënte naar alle vergaderingen en bijeenkomsten een uniform van de CDR óf MRND droeg. Ook dat is derhalve weinig concludent. Getuige 77 kon zich Cliënte echter juist herinneren in gewone Afrikaanse kledij tijdens de vergadering op de dag van Betrokkene 1 zijn dood.
38. Niemand kan aldus concreet bewijs geven over betrokkenheid van cliënte bij de CDR anders dan gissingen. Sterker nog, enkele getuigen verklaren dat cliënte niet betrokken was als leidinggevende binnen CDR. Getuige 58 verklaart cliënte nooit leiding te hebben zien geven aan de jongeren in de buurt en Getuige 85 heeft cliënte nooit gezien met de bagagedragers. Getuige 78 heeft cliënte nooit in uniform gezien en volgens Getuige 87 heeft cliënte niets met de gewelddadigheden te maken. Ook Getuige 65 stelt dat de mogelijkheid bestaat dat de leiders van de Interahamwe instructies kregen van cliënte of B., maar zij noch Getuige 110 noemen hun naam bij de personen met een prominente rol in de buurt.

Samenwerking met de groep uit de buurt

39. Cliënte zou blijkens het dossier samenwerken met andere belangrijke personen uit de wijk die lid waren van de CDR of MRND. Zij zou samen met anderen zijn aan te merken als leider van de Interahamwe/Impuzamugambi.
40. Over de samenwerking met anderen verklaart getuige 52 over de leiders van de Interahamwe en de hiërarchische volgorde (waaronder cliënte). Later noemt hij cliënte niet als een van de leiders van de CDR beweging. Hij zegt dat te weten omdat hij daar woonde en omdat dit algemeen bekend was. Ook nu dient te worden opgemerkt dat Getuige 52 geen insider is en dit dus eigenlijk niet kan weten.
41. Insider Getuige 55 noemt cliënte niet bij de belangrijke mensen met hoge posities in omgeving Gikondo. Hij stelt dat B. en S. alles hebben voorbereid voor Gikondo.
42. Getuige 58 stelt dat cliënte en eerder genoemde C. samenwerkten. Hij heeft daar zelf evenwel niets van gezien maar dit slechts gehoord. Bovendien heeft hij verklaard pas eind mei 1994 te zijn teruggekomen naar Rwanda.
43. Getuige 59 verklaart over samenwerkingsverbanden maar noemt hierbij alleen B. en C. als leiders van de jongeren. Voorts benoemen Getuige 65, Getuige 69 en Getuige 70 de leiders van de Interahamwe, maar cliënte ontbreekt ook hier.
44. Getuige 68 heeft als rechter van de gacaca ook niets zelf gezien maar slechts dingen gehoord tijdens de gacaca. Aan zijn verklaring kan dus überhaupt geen enkele waarde worden gehecht.
45. Getuige 77 heeft Getuige 73 en C. alleen maar naar binnen zien gaan bij cliënte. Verder niets.
46. Getuige 71 zegt dat zij cliënte tegen jeugdmilities zou hebben horen zeggen dat zij Tutsi's moesten vermoorden, maar verklaart even later dat het moeilijk is om feiten te noemen die zij *zelf* heeft zien gebeuren. Zij weet niets over een relatie tussen cliënte en C.
47. Getuige 73 noemt cliënte niet wanneer hij verklaart over personen met een belangrijke rol in de genocide. Getuige 77 noemt cliënte als opdrachtgever maar het blijft onduidelijk hoe hij aan deze wetenschap komt. Getuige 78 stelt cliënte goed te kennen en verklaart dat zij geen leider was van de Interahamwe.

48. Getuige 19 stelt dat B. behoorde tot de politieke personages in Gikondo. Zij vermoedt dat cliënte leider was van de groep jongeren in de buurt maar komt niet verder dan deze vermoedens. Zij noch Getuige 85, Getuige 87 of Getuige 88 noemen cliënte wanneer zij spreken over prominenten of leiders van de Interahamwe.
49. Getuige 89 heeft slechts gehoord van getuige 52 dat cliënte een van de leiders van de Interahamwe was.
50. Alleen getuige 90 zegt zelf te hebben gezien dat cliënte iets zei tegen de groep van Getuige 73 en K. (i.e. getuige niet te vermoorden) en die vervolgens naar haar luisterden en zegt zelf gezien te hebben dat cliënte, Getuige 73 en K. samen op het perceel van Betrokkene 1 stonden waar vergaderingen en bijeenkomsten werden gehouden. Maar meer dan dat ook niet.
51. Het is dus ten ene male onduidelijk op wat voor manier cliënte zou hebben samengewerkt met anderen uit de buurt en voornamelijk wie dat dan precies zijn geweest. Getuigen baseren hun opvattingen hierover op feiten van algemene bekendheid en van horen zeggen.

Bijeenkomsten en activiteiten

52. Cliënte wordt verweten meerdere bijeenkomsten te hebben georganiseerd, dat zij de Interahamwe en Impuzamagambi voorzag van geld, eten en drinken en dat zij 'voorzinger' zou zijn geweest gedurende animations. Het is echter onduidelijk hoe deze bijeenkomsten en activiteiten in verband staan met gepleegd geweld. Er is uit het dossier in elk geval geen enkel rechtstreeks verband op te maken.
53. Door Getuige 52 is verklaard dat hij zelf animations heeft gezien en gehoord bij de bar van Betrokkene 1, waar cliënte dan 'Tubatsembatsembe' zong en leider was van de beurtzang. Hij kan echter niet concreet aangeven hoe vaak deze dan plaatsvonden en geeft aan hier ook vaak over te hebben gehoord. Bovendien stelt hij dat cliënte na de dood van Betrokkene 1 geen activiteiten meer organiseerde voor de CDR.
54. Uit een verklaring van Getuige 85 blijkt echter dat Getuige 52 tijdens een gacaca bijeenkomst in 2008 heeft verklaard dat hij met Getuige 73 naar bijeenkomsten in de woning van cliënte is gegaan in april 1994. Deze verklaring is niet te verenigen met verklaringen van Getuige 52.

55. Getuige 55 verklaart over vergaderingen die bij B. thuis werden gehouden en waar B. en cliënte vaak spraken. Zij zou leider, planner en opdrachtgever zijn van een moordgroep van jongeren en soldaten, waar getuige zelf bij zat. Hij heeft cliënte echter nooit een persoon horen noemen die vermoord moest worden.
56. Bovendien verklaart getuige Getuige 55 een aantal keren verschillend over de verstrekking van wapens, de rol van B. en de beloning voor Interahamwe. Daarbij stelt hij dat er geen voorbereidingen meer plaatsvonden na het overlijden van de president maar alles gewoon gebeurde.
57. Getuige 58 zegt zelf te hebben gezien dat er bijeenkomsten voor vrouwen waren bij cliënte en verklaart dat hij nooit mannen of jongeren bij B. heeft gezien of gehoord. Voorts heeft hij de Interahamwe nooit zelf zien moorden en leidt hij het samenwerkingsverband tussen cliënte en Interahamwe af uit dingen om haar heen.
58. Getuige 59, Getuige 71 en Getuige 88 hebben slechts gehoord over vergaderingen en bijeenkomsten bij B.
59. Getuige 71 zegt zelf te hebben gezien dat vergaderingen plaats vonden op de binnenplaats van B., voor aanvang van de genocide. Zij heeft echter van anderen slechts gehoord wat daar werd besproken maar meent cliënte wel zelf te hebben horen spreken. Zij verklaart dat cliënte leider was een animation bij haar woning, maar heeft nooit zelf gezien wat na afloop gebeurde. Ze verklaart van haar huishouder te hebben gehoord dat de Interahamwe werden betaald door cliënte. Wegens haar rol bij de gacaca zijn echter door het verstrijken van de tijd nogal wat vraagtekens te plaatsen bij het al dan niet zelf hebben waargenomen van gebeurtenissen.
60. Getuige 72 heeft zelf nooit vergaderingen en bijeenkomsten gezien, maar wel animations bij haar woning. Ze zegt zelf gezien en gehoord te hebben dat cliënte als leider de beurtzang voor 'Tubatsembatsembe' zong. Maar opnieuw is onduidelijk of dit tot geweld heeft geleid, en zo ja tot welk geweld. Het enkele zingen van dat lied is niet voldoende om aan te nemen dat er geweld is gevolgd.
61. Getuige 73 stelt dat de vergaderingen niet bij cliënte plaatsvonden en een vermeend samenwerkingsverband tussen hem en cliënte een leugen is.

62. Getuige 77 verklaart over de vergaderingen en stelt dat de laatste vergadering op 7 april 1994 was, dus vóór de genocide. Tot die tijd werden na afloop van een vergadering of uitvoeren van opdrachten de Interahamwe beloond door cliënte bij de bar van Betrokkene 1. Voorts verklaart hij dat cliënte ook opdrachten gaf maar het is onduidelijk hoe hij tot deze wetenschap komt. De getuige heeft veel gehoord over de onrusten en het is daardoor niet altijd duidelijk wat hij zelf heeft waargenomen.
63. Getuige 78 heeft cliënte in één demonstratie gezien waar vrouwen op straat 'Tubatsembatsembe' zongen, maar haar bij nader inzien toch niet horen zingen.
64. Getuige 83 heeft zelf animations gehoord waarbij cliënte een soort leider was en die elke zondagmiddag werden gehouden. Getuige zag cliënte een keer in kledij van de CDR en temidden groep jongeren, waaruit zij haar leidende rol lijkt af te leiden. Een duidelijk verband met de gewelddadigheden is hieruit echter niet af te leiden.
65. Getuige 89 heeft gehoord (o.a. van Getuige 83) dat cliënte jongeren overhaalde en rekruteerde om bij het CDR te komen. Hij hoorde dat cliënte geld had gekregen van het CDR om de jongens eten en drinken te geven. Maar ook hier is er geen enkel verband met geweld.
66. Getuige 90 heeft zelf bijeenkomsten en animations gezien op het terrein van Betrokkene 1 en soms bij B.. Getuige zag cliënte dan als een soort van leider, hij leidde dat af uit haar plek op het terrein. Maar meer dan dat heeft deze getuige niet verklaard.
67. Getuige 106 verklaart over een hoofdkwartier bij cliënte. De groep kreeg daar informatie en bracht verslagen uit. Zij stelt dit te weten omdat zij in de wijk woonde.
68. Getuige 110 verklaart slechts over animations en bijeenkomsten die werden gehouden bij de markt en Zairese school en in het voetbalstadion. Uitdrukkelijk niet over bijeenkomsten thuis bij cliënte. Het is belangrijk om op te merken dat deze getuige direct achter het huis van cliënte woonde en goed zicht had op alles.
69. Getuigen verklaren de animations te hebben gezien bij het huis van cliënte. Het lijkt echter niet waarschijnlijk dat goede waarnemingen mogelijk waren. Het zou gaan om een grote groep, op een binnenplaats met een hek eromheen en een (kennelijk) dreigende sfeer. Het lijkt onwaarschijnlijk dat getuigen op dat moment goed naar binnen hebben kunnen en durven kijken en in die drukte personen hebben kunnen onderscheiden.

70. Veel informatie komt dus ook hier voort uit van horen zeggen. Niemand kan daarbij concreet en uit eigen waarneming aangeven wat er na afloop van vermeende bijeenkomsten zou zijn gebeurd.

Lijsten met namen van gezochte personen

71. Tijdens de genocide zou gewerkt zijn met lijsten met daarop gezochte Tutsi's. De betrokkenheid van cliënte bij het schrijven en checken van zulke lijsten is evenzeer vrijwel steeds gebaseerd op van horen zeggen.
72. Getuige 71 verklaart zelf een kopie van een lijst te hebben gezien die haar man had gekregen van S.. Zij meent het handschrift van cliënte te hebben herkend op de lijst. Op de lijst stonden namen van Tutsi's die tegen de Interahamwe waren. De vraag is natuurlijk of aan die waarneming over het handschrift überhaupt enige waarde kan worden verbonden.
73. Getuige 52 verklaart een deels doorgestreepte lijst te hebben gezien toen C. met deze binnenkwam en cliënte toen te hebben horen zeggen dat de anderen dood moesten. Het is onduidelijk wie deze anderen zouden zijn, laat staan dat dit de in de dagvaarding genoemde personen zijn.
74. Voorts verklaart deze getuige verschillend over de datum waarop en de omstandigheden waaronder hij deze lijst heeft gezien. Hij weet niet wie de lijst heeft opgesteld.
75. Getuige 55 verklaart dat de lijsten van de regering kwamen en werden gemaakt door de grote bazen van de CDR en MRND. Hij verklaart niet dat de lijsten gemaakt of gegeven werden door cliënte.
76. Ook getuige 72 stelt dat cliënte een lijst had en de moordenaars op pad stuurde maar het is onduidelijk hoe zij tot deze conclusie komt. Geen redenen van wetenschap worden door haar opgegeven.
77. Getuige 73 stelt dat hetgeen anderen gehoord hebben over de lijst een leugen is van getuige 52. Hij zegt zelf nooit een lijst te hebben gezien.
78. Ook getuigen 79, 83, 85 en 106 hebben nooit een lijst gezien. Getuige 80 vermoedt slechts het bestaan ervan.

79. Getuige 77 verklaart overigens dat hij van een Interahamwe lid heeft gehoord dat het niet ging om lijsten, maar dat men mondeling rapporten uitbracht aan de leiders over wat er was gebeurd.
80. Getuige 88 hoorde van een leerling over de lijst van zijn vader maar heeft deze nooit zelf gezien. Volgens getuige werden de lijsten gemaakt door leden van de MRND en CDR.
81. Getuige 89 heeft zelf een lijst gezien toen een kruier deze toonde. Enige connectie met cliënte ontbreekt echter. Hij heeft alleen van getuige 52 gehoord dat cliënte een lijst had.
82. Er kan niet worden volgehouden dat er ernstige bezwaren zijn inhoudende dat cliënte een dergelijke lijst heeft geschreven, alleen vanwege haar handschrift en omdat getuigen dit van horen zeggen hebben.

Beschermen van Tutsi's

83. Getuige 90 vertelt over de Interahamwe die hem mee hadden genomen. De kinderen van cliënte zouden haar hebben gewaarschuwd en vervolgens heeft zij ervoor gezorgd, door te betalen, dat de groep hem weer liet gaan. Op deze manier heeft cliënte zijn leven gered. Getuige 77 verklaart eveneens dat Getuige 90 niet is vermoord door tussenkomst van cliënte. Hij verklaart voorts dat B. ook getuige 52 heeft beschermd. Beide verklaringen zijn dus een contra-indicatie voor betrokkenheid bij genocide.
84. De zwager van Getuige 52, Getuige 111, was getrouwd met een Tutsi-vrouw. Toen de Interahame naar hen toe kwamen om hen te vermoorden, heeft cliënte hen in huis genomen tot de dag van hun vertrek. Ook hun zoon was bij cliënte en haar man.
85. Cliënte heeft ook van de toen hoogzwangere Tutsi Getuige 110 het leven gered. Tijdens de onlusten die uitbraken na de dood van Betrokkene 1 mocht zij een aantal nachten bij de familie B. slapen voor haar eigen veiligheid. Later heeft cliënte getuige en anderen gered tijdens een aanval op hun huis. Uiteindelijk heeft cliënte ervoor gezorgd dat getuige en veertig anderen veilig met hen konden worden meegevoerd uit Kigali.
86. Als cliënte de Tutsi's zo zou haten, ligt het dan voor de hand dat zij Tutsi's redt uit de handen van deze gewelddadige, extremistische groepen? Deze voorvallen vormen serieuze aanwijzingen dat er geen sprake was van haat bij cliënte jegens de Tutsi's of dat cliënte alle Tutsi's zou haten en dood wilde hebben. Integendeel.

Moord op Slachtoffer 1

87. Cliënte wordt ervan verdacht een groep moordenaars de straat op te hebben gestuurd naar Tutsi vrouwen in de omgeving, waarbij per ongeluk Slachtoffer 1 is vermoord. De rol van cliënte zoals in het dossier geschetst is echter opnieuw onduidelijk.
88. Allereerst lijkt het niet waarschijnlijk dat iemand per ongeluk wordt vermoord. Zeker niet in een wijk als Gikondo waar – anders dan in Nederland – iedereen elkaar kent. Niet mag uit het oog worden verloren dat deze moord niet heeft plaatsgevonden tijdens de grote moordpartijen die zijn begonnen op 6 april 1994, maar twee maanden eerder. Er was toen geen sprake van een orgie van chaos en geweld waarin ook ‘per ongeluk’ andere dan de beoogde slachtoffers om het leven zijn gekomen. Het is een enkelvoudige moord in een buurt waar vrijwel iedereen elkaar tenminste van gezicht kent.
89. Getuige 52 stelt dat Slachtoffer 1 op 22 februari 1994 is vermoord door de groep jongeren van de CDR en MRND. Hij weet dat omdat het algemeen bekend was dat ze Interahamwe waren maar hij herkende niemand.
90. Hij heeft zelf gezien dat de groep bij Betrokkene 1 zijn huis stond maar slechts gehoord dat cliënte daar aanwezig was. Later stelt hij dat hij samen met Slachtoffer 1 vanuit het raam van haar keuken cliënte in de groep zag staan. Tijdens de schouw bleek het echter niet mogelijk om vanuit het raam het terrein van Betrokkene 1 te zien.
91. Getuige 55 verklaart verschillend over een aantal voorvallen. Hij stelt dat zij met een geweer is vermoord voor de Methodistenkerk en later dat zij met een mes in haar hoofd is gestoken nabij Betrokkene 1 zijn huis. Bovendien stelt hij dat de leiders van de groep haar dood niet betreunden, terwijl zij Hutu was. Een en ander is inconsistent met overige verklaringen.
92. Getuige 58 zegt zelf te hebben gezien dat Slachtoffer 1 werd geslagen met een paal uit de schutting. Hij herkende mensen van de Interahamwe en heeft M. zien slaan vanaf straat. Hij verklaart later dat ze Tutsi vrouw was, bont en blauw was geslagen en Getuige 89 er niet was. Dit valt niet te verenigen met verklaringen van de man van het slachtoffer, Getuige 89.
93. Getuige 71 heeft de aanvallers wel voor haar huis zien langslopen maar stelt slechts dat de moord in opdracht van cliënte werd gepleegd omdat het algemeen bekend was dat cliënte die groep aanstuurde. Zij heeft ook niet gezien waar de groep heenging na de moord.

94. Getuige 72 heeft gehoord dat de groep die Slachtoffer 1 had vermoord, zou zijn gestuurd door cliënte. Zij heeft dit niet uit eigen wetenschap. Zij zag op die dag een groep aanvallers uit de richting van het huis van Slachtoffer 1 komen en hoorde hen zeggen “*hoe moeten wij het [naam cliënte] uitleggen*”. De vraag is welke conclusie hieraan überhaupt mag worden verbonden.
95. Getuige 77 heeft op 22 februari 1994 mensen gezien bij cliënte. Cliënte en aanwezigen gingen praten. Aanwezigen gingen zingen en pakten wapens. De getuige hoorde de groep weggaan bij cliënte. Later hoorde de getuige Slachtoffer 1 schreeuwen. Maar een rechtstreeks verband kan deze getuige niet aangeven. Er ontbreekt ook hier een belangrijk deel uit de bewijsketen.
96. Volgens getuige 83 kwam de groep Impuzamagambi direct vanaf de markt en zag zij vanuit haar raam dat Slachtoffer 1 werd vermoord. Zij neemt aan dat cliënte samen met anderen de groep heeft gestuurd omdat ze leiders in de buurt waren. Een aanname dus en niets meer dan dat.
97. De echtgenoot van het slachtoffer, Getuige 89, heeft op 22 februari 1994 gehoord dat een groep zijn woning vernielde en nadat de groep wegging, trof hij zijn vrouw verwond aan. Zij had geen uiterlijke verwondingen en is onderweg naar het ziekenhuis overleden. Hij stelt dat er veel aanvallers waren, maar kan zich geen persoon in het bijzonder herinneren. Bij een eerdere gacaca verklaring stelt hij dat de groep is gestuurd door cliënte omdat hij dat had gehoord.
98. Getuige 90 heeft op die dag een groep jongeren met wapens bij het huis van B. gezien. Zij zongen en praatten met cliënte. De groep is weggegaan en verder heeft deze getuige niets gezien.
99. Getuige 91 en Getuige 55, beiden insider getuigen, stellen daarentegen dat Slachtoffer 1 is vermoord door de groep van B..
100. Na de moord op Slachtoffer 1 heeft Getuige 106 naar eigen zeggen schreeuwen en kreten gehoord van de groep en cliënte. Zij stelt cliënte temidden van het lawaai en geschreeuw te hebben horen schreeuwen “[*voornaam getuige 106*]”. Vervolgens is de groep bij getuige aangekomen, maar zij heeft niemand herkend.
101. Het verband tussen de moord op Slachtoffer 1 en een opdracht van cliënte is niet duidelijk, althans blijkt onvoldoende. Getuigen verklaren verschillend over het al dan niet overleggen met en vertrekken vanaf het huis van cliënte en hebben dingen zelf niet of slechts gebrekkig waargenomen.

Jacht op onderduikers bij Getuige 52

102. Getuige 52 verklaart te hebben gezien dat een groep jongeren na met cliënte te hebben gepraat naar zijn huis kwam en zijn huis doorzocht heeft. Nadat de getuige bij cliënte zou zijn geroepen legde zij uit dat dit was omdat hij Tutsi's zou verstoppen die 's avonds gingen schieten. Zij zei dat hij geluk had dat dit niet zo was geweest. Dat is op zichzelf dus geen aanwijzing dat deze Tutsi's vermoord dienden te worden.
103. Eerder heeft getuige 52 tegen Getuige 89 en andere onderduikers gezegd dat zij waren gered door B., toen hij een groep jongeren tegenhield bij zijn poort.
104. Getuige 55 verklaart dat getuige 52 een goede relatie had met B. en nooit problemen had in de buurt. Maar het was bekend dat hij Tutsi's verstopte en werd daardoor niet vertrouwd door de leiders. Hij werd echter niet gezocht omdat hij geen inyenzi was en op de barrière stond om te laten zien dat hij meewerkte.
105. Getuige 72 heeft verklaard dat zij Interahamwe heeft horen zeggen tegen Getuige 52 dat *“Yvonne het lichaam van Slachtoffer 2 nog niet had gezien”*. Zij herkende deze stem niet en heeft later bij de gacaca gehoord dat een groep gestuurd door cliënte Slachtoffer 2 zou hebben vermoord. Maar dat laatste kan en mag niet gebruikt worden voor enige vorm van bewijs
106. Getuige 77 stelt dat de groep die iedereen in de buurt heeft vermoord, oftewel de Interahamwe, thuis kwam bij Getuige 52 en later Slachtoffer 2 heeft vermoord. Over het verband met cliënte stelt hij dat het *“dezelfde groep was die bij Yvonne kwam”*. Later zouden mensen uit andere groepen erbij zijn gekomen.
107. Het lijkt onwaarschijnlijk dat de mensen, die elkaar allemaal kenden in de buurt, elkaar later niet meer zouden herkennen aan hun stem indien deze goed hoorbaar was vanuit de kamer ernaast. Het is dan ook niet waarschijnlijk dat cliënte een groep onbekenden richting Getuige 52 zou hebben gestuurd.

Moord op Slachtoffer 2

108. Cliënte wordt eveneens verdacht van betrokkenheid bij de moord op Slachtoffer 2. Ondanks verschillende verklaringen hierover blijft enig verband onduidelijk.

109. Getuige 52 verklaart dat Slachtoffer 2, een collega van hem, is vermoord op 14 april. Hij is vermoord door Getuige 85, die Getuige 52 zijn sleutels toegooide. Getuige vermoedt betrokkenheid van cliënte omdat hij later bij haar werd geroepen en zij hem vertelde over de dood van Slachtoffer 2.
110. Getuige 72 meent zelf Interahamwe in de kamer ernaast hebben horen zeggen tegen Getuige 52 dat cliënte woest was dat ze het lichaam van Slachtoffer 2 nog niet had gezien.
111. Getuige 77 heeft Getuige 85 tegen Getuige 52 horen zeggen dat Slachtoffer 2 dood was nadat hij hem zijn sleutels had toegegooid. Dit is gebeurd omstreeks 20 april.
112. Getuige 85 heeft Getuige 52 voor het eerst ontmoet bij de gacaca in 2003. Hij verklaart dat Getuige 52 de gendarmes heeft meegenomen naar het huis van Slachtoffer 2 en dus verantwoordelijk is voor zijn dood. De getuige zegt dat Getuige 52 dat ook heeft bekend.
113. Getuige 106, zijn weduwe, heeft zelf ook twijfels bij de versie van Getuige 52 over de moord op haar man. Sommigen hebben hem gezien bij de Methodistenkerk en daar lag hij ook in een massagraf.
114. Ook Getuige 91 is zelf verdachte van de moord op Slachtoffer 2, maar verklaart dat hij niets van de moord heeft gezien. Getuige 85 en Getuige 55 hebben bij de gacaca uitgebreid verklaard over de moord.
115. Andere getuigen hebben slechts gehoord over de dood op Slachtoffer 2 en verklaren verschillend over de datum, de daders en hun boodschap. Getuige 90 verklaart bijvoorbeeld dat ze bij het toegooien van de sleutels zeiden dat die Inyenzi vermoord was.

Aanval kerken

116. Enkele getuigen verklaren over aanvallen bij de Methodisten kerk en de Pallotines kerk. Enig verband met cliënte blijkt echter uit geen enkele van deze verklaringen.
117. Getuige 55 verklaart dat de Interahamwe zonder toestemming naar Tutsi's die zich verstopt hadden in kerken ging om ze te vermoorden. Dit was niet voorbereid, maar het was al bekend dat ze daarheen zouden vluchten omdat dat in het verleden een gewoonte was. Getuige zag zelf dat C. de groep naar de kerk had gebracht.

118. Getuige 69 zag zelf veel Interahamwe de kerk aanvallen, waarschijnlijk gebeurde dat op 14 april 1994. Hij verklaart echter niets over cliënte.
119. Getuige 79 ging als VN officier zijn collegae ophalen bij de Pallotines kerk en verklaart dat hij daar geen lokale mensen of milities heeft gezien. Getuige 80 was bij de Pallotines kerk tijdens de aanval, evenals Getuige 81. Laatstgenoemde stelt dat de aanval plaatsvond op 9 april en dat Interahamwe werden herkend. Meer kunnen zij niet verklaren.
120. Concluderend moet worden vast gesteld dat ondanks deze getuigenverklaringen uit het strafdossier, niet daadwerkelijk is gebleken van een ernstig vermoeden van betrokkenheid van cliënte bij de in de dagvaarding beschreven strafbare feiten.
121. Veel getuigen hebben gebeurtenissen gebrekkig of niet zelf waar kunnen nemen of geven buitengewone vage beschrijvingen. De vele getuigen blijken hun conclusies voornamelijk te baseren op feiten van algemene bekendheid. Ook hebben velen verhalen gehoord bij de gacaca of van andere mensen uit de buurt.
122. De mogelijke herkenning van cliënte aan haar stem of verschijning bij animations en vergaderingen levert, ook al zou dit juist zijn, geen enkel concreet bewijs op voor eventuele betrokkenheid bij de haar verweten misdaden. Bovendien zouden de laatste vergadering bij cliënte en haar man B. op 7 april 1994 hebben plaatsgevonden. Getuigen lijken het terrein van Betrokkene 1 en B. te verwisselen en verschillend te oordelen over de stem van cliënte. Daarbij verklaren getuigen verschillend over dezelfde gebeurtenissen en lijken feiten vaak te zijn vergeten of passen deze alsnog aan of weten zij zich deze toch te herinneren.

Gronden en persoonlijke omstandigheden

123. Tot slot nog een aantal opmerkingen over de gronden en persoonlijke omstandigheden van mijn cliënte.
124. Allereerst de geschokte rechtsorde. Over deze zaak zijn er in Nederland tot nu toe een paar korte berichtjes verschenen in de Limburgse media. Hoewel deze zaak voor de Nederlandse strafrechtspleging bijzonder is, kan daarmee niet zonder meer gezegd worden dat vanwege de ernst van de verdenking tegen mijn cliënte de Nederlandse rechtsorde per definitie geschokt is.

125. Daarbij komt dat de parochie waartoe mijn cliënte behoort het volgende heeft geschreven:

“Met groot verdriet hebben wij kennis genomen van de inhechtenisneming van onze parochiane en vrijwilligster. Vol ongeloof hebben velen binnen onze gemeenschap gereageerd op de zware beschuldigingen die tegen Mevrouw N. werden geuit. Deze staan haaks op de ervaringen die wij met Mevrouw N. hebben.

Ruim acht jaar geleden werd ik door een medewerker van de gemeente Beesel in contact gebracht met Mevrouw N.. De vraag was of wij als parochiegemeenschap iets konden betekenen voor deze uit Ruanda afkomstige mevrouw en haar gezin. Daartoe waren wij gaarne bereid.

Vanaf de eerste ontmoeting was het contact met mevrouw N. altijd positief en heel hartelijk. Al snel werd zij vrijwilligster in onze parochiegemeenschap. Ze zorgt voor het onderhoud van de kerkgebouwen. Ze doet dit steeds met grote nauwgezetheid en in een prettige sfeer. Samen met haar gezin bezoekt zij regelmatig de diensten in onze kerk en samen met onze en de Ruandese gemeenschap vierde zij in onze kerk een huwelijksjubileum en een herdenkingsdienst voor haar overleden schoonzoon.

Van harte hopen wij dat de beschuldigingen die tegen Mevrouw werden geuit op een misverstand berusten. De tegen haar geuite beschuldigingen immers stroken zo helemaal niet met de positieve ervaringen die wij met haar hebben. Graag hebben wij op verzoek van de familie deze verklaring afgelegd. We hopen dat u snel licht kunt brengen in deze zaak en spreken de hoop uit dat wij Mevrouw N. snel weer in onze gemeenschap mogen begroeten.”

126. Ik wijs uw rechtbank op het feit dat in het statuut van het Internationaal Strafhof een geschokte rechtsorde juist niet als grond voor voorlopige hechtenis is opgenomen, omdat bij een strafrechtelijke vervolging voor genocide er dan altijd een grond voor de voorlopige hechtenis zou zijn waarmee de voorlopige hechtenis dus een automatisme zou worden. Het is desondanks redelijk te veronderstellen dat opheffing of schorsing van de voorlopige hechtenis weinig tot geen beroering teweeg zal brengen in Nederland of daarbuiten.

127. Ten aanzien van het collusiegevaar is de verdediging van oordeel dat die de facto niet aanwezig is. Het onderzoek speelt zich vrijwel uitsluitend in Rwanda of een aantal andere Europese landen af. Er is geen enkele reden te veronderstellen dat mijn cliënte op enigerlei wijze dit onderzoek zou kunnen verstoren. Zij kan en mag Rwanda niet meer in en was dat overigens – dat zal u begrijpen – ook niet van plan.

128. Hoewel het niet in de lijn der verwachtingen ligt dat er tussen de aanhouding van mijn cliënte en de dag van de uitspraak 2 jaar en 7 maanden zal liggen, zoals het geval is geweest in de zaak van Joseph M., zal het lang duren voordat de zaak op zitting komt. De officier van justitie verwacht dat de inhoudelijke zitting pas in het najaar van 2011 zal beginnen. Is er echt een dwingende reden om mijn cliënte al die tijd in voorlopige hechtenis te houden?

129. Kan zij niet een vorm van de facto huisarrest krijgen? Ik heb uw rechtbank eerder gewezen op de drie maanden geleden in werking getreden Aanwijzing elektronische detentie. Zij zou een enkelband kunnen krijgen. Er zijn in elk geval geen contra-indicaties die dit zouden verhinderen.
130. De verdediging heeft eerder ook een aanbod van borgstelling gedaan. De familie van mijn cliënte is ook nu in staat een bedrag van tenminste (...) te verzamelen. Dat bedrag zou extra zekerheid kunnen bieden dat mijn cliënte zich niet zal onttrekken aan haar vervolging in Nederland.
131. (...)
132. (...)
133. Kortom, gelet op de eerder geschetste ongerijmdheden in dit dossier, de twijfelachtige verklaringen van getuigen, de persoonlijke omstandigheden van cliënte alsmede het feit dat het wellicht nog een jaar zal duren voordat de inhoudelijke zitting begint, zijn er nu al termen aanwezig de belangen van mijn cliënte te laten prevaleren boven de belangen van het opsporingsonderzoek. Ik verzoek u dan ook mijn cliënte vrij te laten, onder al die voorwaarden die uw rechtbank noodzakelijk acht.